

Το Ιντερνετ σκοιτώνει τους «Μεγάλους Ηγέτες»

Του **ΘΟΔΩΡΗ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Καθώς άλλο ένα δραματικό επεισόδιο της ελληνικής κατάρρευσης βαίνει προς άλλη μια δραματική κατάληξη χάρη στους αδέξιους χειρισμούς άλλης μιας καταστροφικής κυβέρνησης, ας μιλήσουμε για το Ιντερνετ. Μία από τις δημοφιλέστερες δοξασίες που κυοφορείται τα τελευταία χρόνια προσβλέπει σε μια νέα εποχή πολιτικής ηγεμονίας ενός κεντρώου/κεντροαριστερού μορφώματος στα πρότυπα του ΠΑΣΟΚ της δεκαετίας του '80, υπό την ηγεσία του Αλέξη Τσίπρα, ή μάλλον ενός Αλέξη Τσίπρα απαλλαγμένου από τα ακροδεξιά και κομμουνιστικά βαρίδια της σημερινής Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ.

Η ιδέα είναι ότι μια «κωλοτούμπα» είναι ακόμη εφικτή και, έπειτα και από μια φρέσκια πολιτική εντολή, ο Αλέξης Τσίπρας, ξεπλυμένος από εσωκομματικούς αντιπάλους και ψεκασμένους συμμάχους, θα αναδυθεί ως ο νέος Ανδρέας Παπανδρέου. Η αναλογία, βεβαίως, είναι άστοχη από όλες τις απόψεις, ακόμα και στα βασικά της σημεία: στη μία περίπτωση μιλάμε για έναν ψημένο 50άρη καθηγητή του Πρίνστον, με βαθιά καλλιέργεια, που ανέλαβε ακριβώς τη στιγμή που άνοιγαν οι κάνουλες του δανεικού χρήματος, σε μια εποχή που δεν υπήρχε ούτε ιδιωτική (ή έγχρωμη) τηλεόραση, στην άλλη για έναν 40άρη απόφοιτο του Πολυτεχνείου γαλουχημένο στις καταλήψεις, που έχει για μέντορα τον Αλέκο τον Φλαμπουράρη, δεν ξέρει τι είναι και τι κάνει ένα «σέρβερ» και ανέλαβε την εποχή των αυτο-οδηγούμενων αυτοκινήτων και του Ιντερνετ και ακριβώς τη στιγμή που οι κάνουλες με τα δανεικά είχαν στερέψει. Αλλά το σημαντικότερο απ' όλα είναι το Ιντερνετ.

Την εποχή που ο Ανδρέας Παπανδρέου λαϊκίζε, τα μόνα διαθέσιμα μέσα ενημέρωσης ήταν λίγες εφημερίδες, η κρατική τηλεόραση και το κρατικό ραδιόφωνο. Τίποτε άλλο. Οι πολίτες μπορούσαν να μάθουν τι συμβαίνει μόνο από αυτές τις ελάχιστες συγκεκριμένες πηγές, που ανήκαν είτε σε εκδότες (οι οποίοι κατά κανόνα είχαν πολλαπλές επαφές με την εξουσία) είτε στο κράτος. Σε ένα λίγο-πολύ ελεγχόμενο περιβάλλον διάχυσης της πληροφορίας, η ισχύς των ανθρώπων που είχαν πρόσβαση στον έλεγχο ήταν δυσανάλογα μεγάλη. Αυτό δεν ήταν μόνο ελληνικό φαινόμενο. Σήμερα δεν υπάρχουν μόνο

πολύ περισσότερες παραδοσιακές μορφές ενημέρωσης, ιδιωτικά κανάλια και ραδιόφωνα και πολυάριθμες εφημερίδες. Σήμερα υπάρχει και το Ιντερνετ, ένα μέσον όχι απλά πιο προσβάσιμο, αλλά και με απεριόριστη μνήμη. Ενα αρχείο κάθε λαϊκιστικής υπόσχησης, κάθε κοτσάνας και κάθε μπαρούφας που έχει ξεστομιστεί από τα χείλη πολιτικού και επίσης μια πλατφόρμα για την ανάλυση, τεκμηρίωση και επαλήθευση κάθε λέξης που εισάγεται στον πολιτικό διάλογο, όχι μόνον από δημοσιογράφους και ειδικούς, αλλά από κάθε πολίτη με ρούτερ ή smartphone ξεχωριστά.

Φυσικά, επειδή οι άνθρωποι παραμένουν σχεδόν ίδιοι, η τεχνολογία της πληροφορίας φαινομενικά δεν μοιάζει να έχει αλλάξει θεμελιωδώς το πώς διεξάγεται η πολιτική. Ο λαϊκισμός πάνε ακόμα. Όμως πολλοί λένε ότι σήμερα η Ευρώπη χρειάζεται ηγέτες σαν τον Ντε Γκωλ και τον Τσώρτσιλ για να αλλάξει και να μην χάσει οριστικά το τρένο της παγκόσμιας ανάπτυξης και ότι η Ελλάδα χρειάζεται «ηγέτες» όπως ο Ανδρέας Παπανδρέου και ο Καραμανλή senior για να ξεφύγει από τον γκρεμό. Παρακάμπτουν το ότι σήμερα, το 2015, δεν μπορούν να δημιουργηθούν τέτοιου βεληνεκού «ηγέτες».

Ο Αλέξης Τσίπρας δεν μπορεί να γίνει Ανδρέας Παπανδρέου επειδή πλέον κανένας δεν μπορεί να γίνει Ανδρέας Παπανδρέου, λαοπρόβλητος ηγέτης με φανατικούς οπαδούς που τον θεοποιούν και εκατομμύρια ανθρώπους στους δρόμους για να τον καμαρώσουν. Χαρισματικοί ηγέτες χρειάζονται κύρος, προσεκτικά μελετημένη απόσταση από τον λαό και ασφυκτικό έλεγχο της εικόνας τους. Στην εποχή που κάθε δύο μέρες επανεμφανίζονται στο timeline του Facebook βιντεάκια του YouTube με τις ξεκαρδιστικές προεκλογικές υποσχέσεις για νταούλια και προγράμματα Θεσσαλονίκης του Αλέξη Τσίπρα ή όπου επισημαίνεται μέσα σε λίγα λεπτά η λειτουργική ασχετοσύνη κρίσιμων στελεχών της κυβέρνησης για το πώς εφαρμόζεται ο ΦΠΑ στην Ελλάδα ή για το ότι η στροφή 360 μοιρών είναι πλήρης στροφή γύρω από άξονα, πού να βρεθεί το κύρος; Το Ιντερνετ είναι το ιδανικό εργαλείο εκτόνωσης του κυνισμού, από τον οποίο οι Έλληνες πολίτες έχουν κάμποσο. Κι έτσι, έχει καταστήσει τη γέννηση ενός Τσώρτσιλ ή ενός Ντε Γκωλ (ή έστω ενός νέου Ανδρέα) εντελώς αδύνατη.